

MUNKAHELYI BALESET

I. Munkahelyi baleset-üzemi baleset-úti baleset

A munkahelyi baleset (üzemi baleset) fogalmát meghallva mindenki arra az esetre gondol, amikor valaki a munkahelyén, mint munkavállaló balesetet szenved. A munkahelyi baleset fogalma azonban ennél lényegesen tágabb, hiszen munkahelyi balesetnek kell tekintenünk (a jogszabály egyébként a „munkabaleset” kifejezést használja) a társadalombiztosítási jogszabályok szerint üzemi balesetnek minősülő azon balesetet, amelyet a munkavállaló a lakása és a munkahelye közötti közlekedés során szenved el. Természetesen itt sem mindegy, hogy a közlekedés miképpen történik, mert ha a szállítást a munkáltató szervezi és végzi, akkor ez munkabaleset, de abban az esetben, ha a munkavállaló saját maga oldja meg közlekedését, de azt nem a legrövidebb úton teszi, útközben különböző kitérőket tesz, az eközben elszenvedett úti-baleset már nem minősül üzemi balesetnek.

A munkahelyi balesettel kapcsolatos fontosabb jogszabályi rendelkezések:

Frissítve: 2020.08.31.

- a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. Tv. (a továbbiakban: Mt.)
- a Munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. Tv. (a továbbiakban: Mvt.)
- a Munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. Tv. rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet (a továbbiakban: Vhr.)

Természetesen még számos egyéb jogszabály tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek kapcsolatban vannak a munkahelyi baleset fogalmával, legalább is érintőlegesen, az alapvető szabályok azonban ebben a három jogszabályban találhatóak.

Magának a munkabalesetnek a fogalmát az Mvt. 87. §-ának 3. pontja határozza meg akként, hogy: „3. **Munkabaleset: az a baleset, amely a munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben éri, annak helyétől és időpontjától és a munkavállaló (sérült) közrehatásának mértékétől függetlenül.**

A munkavégzéssel összefüggésben következik be a baleset, ha a munkavállalót a foglalkozás körében végzett munkához kapcsolódó közlekedés, anyagvételezés, anyagmozgatás, tisztálkodás, szervezett üzemi étkeztetés, foglalkozás-

egészségügyi szolgáltatás és a munkáltató által nyújtott egyéb szolgáltatás stb. igénybevétele során éri.

Nem tekinthető munkavégzéssel összefüggésben bekövetkező balesetnek (munkabalesetnek) az a baleset, amely a sérültet a lakásáról (szállásáról) a munkahelyére, illetve a munkahelyéről a lakására (szállására) menet közben éri, kivéve, ha a baleset a munkáltató saját tulajdonában álló, bérleti vagy más szerződés alapján, továbbá egyéb megállapodás alapján biztosított járművel történt.”

Itt szükséges megemlíteni, hogy nagyon sokan hajlamosak a munkaviszonyt szűken értelmezni, holott munkabalesetnek minősül az is, ha a munkavállaló a balesetet a munkáltató által megszervezett, munkaidőn túli olyan esemény során szenved el, mint például sportesemény, vállalati nap, vagy esetlegesen például a munkáltató által szervezett társadalmi munka.

Nagyon gyakran esünk abba a hibába, hogy a munkahelyen elszenvedett minden balesetet hajlamosak vagyunk munkabalesetnek minősíteni. A jogszabály azonban nem véletlenül hangsúlyozza, hogy a munkabalesetnek a **munkavégzés során vagy azzal összefüggésben** kell bekövetkeznie. A munkaviszony lényeges jellemzője a

munkaidő, ezért fontos azt is néznünk, hogy munkaidőn belül, vagy azon kívül történik a munkabaleset. Amennyiben a munkaidő kezdetét megelőzően, vagy a munkaidő végét követően következik be a munkabaleset, lényeges körülménynek minősül, hogy ez a munkavégzéssel összefüggésben áll-e. Amennyiben ugyanis a dolgozó (munkavállaló) a munkaidőn túl, de a munkáltatója utasítására jár el, úgy nyilvánvalóan a munkaviszonyával összefüggésben következik be a munkabaleset. Amennyiben viszont nem a munkáltató utasítása alapján, de akár a munkaidőben, akár azon kívül nem a munkaviszonnyal összefüggésben következik be a baleset, azt nem lehet munkabalesetnek minősíteni. Ezzel kapcsolatosan egy konkrét esetben az illetékes munkaügyi hatóság nem állapított meg munkabalesetet akkor, amikor a munkáltató székhelyén a megállapított tényállás szerint a munkaidő kezdetét megelőzően a munkavállaló nem a munkaviszonyával összefüggésben, nem a munkáltató utasítására, hanem saját elhatározásából egy másik munkáltató munkavállalójának kívánt segíteni, és eközben sérült meg, szenvedett csípő ficamot, függetlenül attól a tényről, hogy mindez a munkahelyen történt.

Frissítve: 2020.08.31.

A jogszabály értelemszerűen rendezi azt a helyzetet is, ha a munkavégzés közben a munkavállaló közlekedni köteles, vagy étkezik, vagy a munkaviszonnyal összefüggésben vesz igénybe a munkáltató által nyújtott egyéb szolgáltatást. A jelenlegi viszonyok között számos esetben kerül arra sor, hogy a munkavállalót lakóhelye és munkahelye között a munkáltató által biztosított közlekedési eszközzel szállítják. Amennyiben ezen időszakban következik be a baleset, azt a jogszabály munkabalesetnek tekinti, hiszen a közlekedésről nem a munkavállaló gondoskodik, Amikor tehát a munkáltatónak nincs érdemi beleszólási, intézkedési lehetősége a közlekedésbe hanem akkor, amikor a közlekedést a munkáltató biztosítja a munkavállaló részére, mert ez értelemszerűen a munkavégzéshez kapcsolódik.

II. Közlekedésből származó baleset

Amennyiben a munkavállaló saját maga oldja meg közlekedését lakóhelye és munkahelye között, úgy abban az esetben – néhány további feltételt is figyelembe véve – a baleset társadalombiztosítási szempontból üzemi balesetnek minősül, ami azzal jár, hogy a munkabalesettel azonos módon a táppénzes időszakra 100 %-os távolléti díj- és nem

táppénz- illeti meg a munkavállalót, amit a társadalombiztosítás juttat el részére még abban az esetben is, ha ennek kifizetése adott esetben a munkáltató részéről történik, mert a munkáltató üzem társadalombiztosítási kifizető hely. A 100 %-os táppénzen (távolléti díjon) túlmenően azonban a munkavállalót az úti baleset következtében további olyan juttatás, amely a munkabaleset sérültjét megilletné, nem illeti meg.

Nagyon fontos figyelni arra, hogy amennyiben bekövetkezik a baleset, a munkáltató köteles haladéktalanul intézkedni a baleseti jegyzőkönyv felvételéről. Mielőtt erre rátérnénk, érdemes lehet áttekinteni a munkavédelem rendszerét, hiszen ennek része a baleseti történés rendezése.